

A
U
R
A

K
A
N
E
R

V
A

N
U
R
M
I

K
A
R
K
U
T
E
I
L
L
Ä

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ
OTAVA

Copyright © Aura Nurmi ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

ISBN 978-951-1-37902-7

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

*Olisit eläintarhani oma pikku apina.
Huvikapine, ilmapallo, pallomeri.
Elämöisit, muistuttaisit serpentiiniä.
Olisit lehtokertun laulu ja parempi sää.
Hökölimökkini, jurttalinnani, suojaisa huoneeni.*

VILHELMIINA VILHUNEN

Ystäville

KUN TÄYTÄN KOLMETOISTA, isä vie minut itsepuolustuskurssille.

Olemme löytäneet karaten alkeiskurssin yhdessä ilmaisjakelulehtiä jakelemalla ja selailemalla. Ilmoituksen ohessa on liian pitkä osoiterivi järjestäjän verkkosivuille, eikä meillä ole tietokonetta, jolla vieraila siellä. Joten isä vie minut kädestä kiinni pitäen painisalille, joka avautuu edessämme korkeana kuin katedraali. Köydet riippuvat katosta ja nurkissa lojuu taistelumannekiineja. Lattioille on levitetty pistelevät litteät matot.

Salin toisessa päässä kajahtelee, kun valkoiseen pukuun ja mustaan vyöhön sonnustautunut mies heittelee lattialle lisää patjoja. Isä huokaa helpotuksesta, kun tajuaa, että olemme todennäköisesti tutustumispäivän ainoat osallistujat. Se on hyvä vaihtokauppa, isä luultavasti ajattelee. Kurssin vetäjä antaisi minulle kaiken huomionsa, niin kuin hänkin on antanut.

Vuotta aiemmin isä talutti minut kädestä pitäen pois äitini luota. Hän sanoi, että minun on missä tahansa parempi.

Hän vei minut vaatimattomaan yksiöön, jossa nukuimme samalla patjalla lattialla. Karheat 50-luvun kohokuvioiset tapetit kutittivat kämmeniäni öisin, kun en saanut isän kuorsaukselta unta. Kuljetin sormiani tapetin helminauhamaisella kuviolla ja etsin reittejä, joita pitkin kulkea katseellani koko seinän halki, aina pistorasioihin ja jatkojohtoon, jossa oli kiinni ruudustaan ulkoneva putkitelevisio. Yö tykytti rauhattomana ulkona. Suuret varikset lensivät ikkunaa liki.

Pian huomasimme kuitenkin, ettei yhdessä asumisesta tullut mitään, sillä isä oli yksinkertaisesti täysin varaton.

Hän ei saanut työtä mistään eikä siis myöskään rahaa, vaikka hän vietti päivänsä soitellen puhelinkioskista tehtaiden johtajille, vuoropäälliköille ja vanhoille ystävilleen. Hän kiipesi vaatekierrätyslaatikkoon saadakseen meille molemmille sopivankokoisia vaatteita, lapset kasvavat niin nopeasti, hän sanoi, vaikka oli itse kipeästi uusien kenkien tarpeessa. Pärjään hieman väljemmissä vaatteissa, mutta hänelle ei löytynyt kokoja; talvisaappaansa hän astui kantapäiden kohdalta linttaan.

Kun sitten yhtenä päivänä vahingossa kaadoin makaronien päälle koko ketsuppipullon sisällön, isä muuttui tuskaisaksi. Hän käytti monta minuuttia siihen, että siirteli ylimääräisen etikettikastikkeen varovaisesti lavuaariin. Kun hän palautti lautasen minulle, tiesin, ettei siitä tullut mitään ja että emme olisi enää pitkään kahden.

Minut vietiin muutaman päivän päästä mustalla taksilla suoraan koulusta vieraaseen paikkaan. Kaksi poikaa tuijotti minua oven raosta, kun nousin sijaamattomaan yläsänkyyn piiloon.

Kun kukaan ei katsonut, kiipesin sängystä alas ja avasin ikkunan. Karkasin tukiperheen kodin toisesta kerroksesta palotikkaita pitkin ja hyppäsin viimeiset kolme metriä kivikovalle hangelle. Juoksin pysähtymättä monta kilometriä isäni asunnolle. Hän ei kuitenkaan ollut siellä. Ikkunassa oli kiven mentävä pahaenteinen aukko. Naapurin kulki ovesta, ja litistin itseni rapun kokovartalopatteria vasten.

Isä löysi minut illalla rapun ensimmäiseltä askelmalta, otti syliin ja alkoi itkeä. Et saa koskaan enää tehdä näin, hän sanoi, en voi menettää sinua.

Nälkä alkoi laikuttaa kynsiä ja kasvoja, ja koulun terveydenhoitaja otti minut puhutteluun ja käski kirjoittaa paperille, mitä kaikkea syön päivittäin. En syönyt muuta kuin kouluruokaa ja yritin ruokalastakin varastaa sämpylöitä meille. Luetteloin aterian, jonka söin koulussa näkkileipineen, ja ajattelin, että jo se oli niin runsas

ja vitamiinipitoinen, että läpäisisin testin kevyesti. Terveystenhoitaja katsoi hymyileviä kasvojani järkyttyneenä. Hän soitti pyöreällä lankapuhelimella vieraaseen numeroon, puhelimen numerokehikko pyöri ja kelautui eteen ja taakse.

Nälkä teki minut uneliaaksi, ja jo valmiiksi kehnot arvosanani laskivat. Nälkä jätti aivoihini hampaanjälkensä ja hidasti kasvuani teini-ikäiseksi tytöksi. Lastensuojelu riensi apuun, istutti minut tuuletusparvekkeelle ja yritti onkia minusta tiedon, lyökö isäni minua. Ei hän lyönyt, mutta pyyntö, että saisin opiskella itsepuolustusta, herätti heidän huolensa, ja he alkoivat valmistella siirtoa.

Vaaleatukkaisen miespuolisen viranomaisen kulmakarvat kohosivat, kun kerroin, että haluan tapella, haluan taistella niin kuin Kolme ninjaa samannimisessä elokuvassa, jonka laitan pyörimään alusta aina kun se loppuu. Pelaan ystäväni Nintendoa, jossa kilpikonnat hutkivat eteensä tulevia vihulaisia ja oviaukoista ilmestyviä kivijärkäleitä tyylikkäältä näyttävin liikkein. Osaan huutaa *kiai*, *cowabunga* ja *banzai* ja kiedon paidan kasvoilleni varjoksi kuin oikea shinobi. Katson Karate-Kidiä ja kuvittelen, että bonsai-puun kasvattaminen on vaikeinta, mitä ihminen tehtäväkseen saa.

Lastensuojelu repi maksulomakkeen irti kansista ja kuittasi minulle epäilevin mielin harrastuksen, kunhan löytäisin ninjajengini itse.

Nyt isä näyttää onnelliselta kolkolla karatestudiolla. Hän katsoo miestä, joka seisoo leveässä haara-asennossa. Musta vyö lantiolla sojottaa kuin heittotähti eri suuntiin. Vieras ukko katsoo kaltaistani räpäpäättä ehkä hieman pettyneenä, ovista ei taaskaan astu ketään, jonka kanssa hänen ei täytyisi tehdä valtavasti töitä. Isä kääntyy salin ovelle ja painuu hämäriin puuhiinsa. Kurssin vetäjästä tulee valmentajani. Hänestä tulee minun senseini.

Se tarkoittaa japaniksi opettajaa tai mestaria. Mestari kertoo minulle taistelulajini historiasta. Hän opettaa minut käytöstavoille

ja kertoo samuraiden tarinan. Hän opettaa minulle vanhemman kunnioittamista ja menneiden sukupolvien viisautta. Hän opettaa minua sitomaan jäykän vyön ja kumartamaan salin ovelta.

Salia kutsutaan Japanissa dōjōksi, ja dōjōsta tulee kotini. Mestari kiinnittää peilisalin seinälle okinawalaisen suurmestari Chōmo Hanashiron kuvan. Kuva on ikivanha, mustavalkoisen sijaan melkein hopeanväriäinen, ja siinä korkean iän saavuttanut mies katsoo tyhjyyteen luonnon keskellä syvän rauhan saavuttaneena. Häntä on kumarrettava myös.

Vihkiydyn japanilaisen taistelulajin historiaan, ja se alkaa määrittää arkeani. Saan yksityisopetusta, pienestä koostani huolimatta minusta tulee sitkeä ja vahva, sillä saan taistella lähes yksinomaan mestariani vastaan, hän lentää lukko-otteestani lattialle teeskennellyn näyttävästi.

Koulun käytävillä alan nahistella. Olen niin vahva, että näytän jo hullunkuriselta, sellainen provosoi, enkä pelkää poikia ollenkaan.

Kovis, minulle huudetaan, kun kukaan ei enää uskalla haastaa minua kädenvääntöön, ulkovaatteeni levitellään vaatepuista toisiin naulakoihin ja pulpetistani varastetaan nokkahuilupussi, mutta mikään ei tunnu merkitykselliseltä, sillä minusta on tulossa suuri ja rauhallinen soturi, ylväs kuin haikara ja kärsivällinen kuin gorillavanhus.

Käyn joka päivä dōjōlla. Etenen neljän rytmissä: ichi, ni, san, shi! Ja mestari korjaa nyrkkini asennon suoraksi. Samalla kun suoristan etukäden, takakäsi sujahtaa nyrkkiin kainaloon.

Illalla kokoan mestarin kanssa painavat patjat, tatamit, yksi kerrallaan kasaan. Mestari vie minut treenien jälkeen sushibuffettiin ja opettaa minut syömään puikoilla. Vieraaseen kulttuuriin vihkiytyminen alkaa olla totaalista.

Kirjastossa opin samurai Miyamoto Musashin uroteoista, mutta mestari sanoo, että samurait pelkäsivät karaten harrastajia.

Hän sanoo, että samurait keräsivät Okinawan saarella kaikilta lyömäaseet pois, mutta että heitä pelotti silti. Pelotti, sillä saaren asukkaat pystyivät halkaisemaan jopa tiikerin kallon paljailta käsillään. Tilaamme seuralle verkkarit, joihin tulee kohokuviainen valkoinen tiikeri.

Sinun täytyy olla niin vahva, mestari sanoo, että jos sinut suljetaan elävän tiikerin kanssa puiseen laatikkoon, pystyt kukistamaan pedon ennen kuin se syö sinut. Mutta sitä ennen, hän sanoo, pitää tehdä kymmenen vuotta toistoja.

Japanissa, hän sanoo, ne harjoittavat ensimmäiset viisi vuotta pelkkiä askeltyöntejä. Siellä kukaan ei pääse näin helpolla.

Alan virittäytyä ajatukseen Japanista ja neljästä kaukaisesta mystisestä saaresta. Uneksin saaresta nimeltä Okinawa, jossa karate, tyhjän käden tie, on syntynyt. Valmistan itseäni siihen, että joku päivä matkaisin maapallon halki kiviseen pyhättöön, jonne karate-dōn perusajatukset on raaputettu.

Tukiperheessä hätkähdetään postissa saapuvaa miekkareplikaa.

Mestari sanoo, että saan pitää miekan, vaikka hän halveksiikin niitä, se olkoon veitsitekniikoiden harjoittelua varten.

Mestari alkaa vierailla luonani. Alkuun tukiperheen vanhemmat yrittävät estellä tulijaa, mutta luovuttavat pian, sillä mestari on hyväkäytöksinen ja tuo heille aina tuomisia, japanilaista kohteliaisuutta, hän sanoo. Joka päivä soi ovikello ja minä juoksen alakertaan avaamaan oven, ja jouluna saan sydämiin käärityt lahjat.

OSA YKSI

—

”EXIT?” KYSYN JAPANILAISelta VIRKAMIEHELTÄ, joka on hetki sitten löytänyt toiselta matkustajalta mantereet ja vedet ylitäneen kielletyn banaanin.

”Deguchi?” yritän japanilla.

”Brown doors”, hän sanoo ja osoittaa ruskeita pariovia, joita vartioi ryhmä nuoria suoralahkeisia miehiä.

Keltatukkainen nainen päivittelee banaanionnettomuutta ja levittelee viattomana käsiään, ei tajua, että jos tuo vieraasta maasta hedelmiä, kukkia tai vaikka karjalanpiirakoita, ne voivat sisältää vieraslajin siemeniä tai hyönteisten munia, jotka lopulta uhkaavat saarten omia ekosysteemejä. Nainen on varoituslapusta tohkeisaan, ja lakkapäinen virkailija ei ehdi auttaa minua enempää.

Suljen silmäni ja hengitän kosteaa ilmaa ulos ja sisään. Lentokoneet laskeutuvat ja nousevat. Selviän kyllä.

Lippuautomaatti pyytää minua valitsemaan kielen japanin, kiinan, korean ja englannin välillä. Valitsen kuvakkeesta brittilipun, ja hopeanvihreä matkakortti syöksähtää ulos. Sille on nyt ladattu 2000 jeniä matkustusrahaa. Automaatin ääni kiittää minua. Koen sekavaa voitonriemua, sillä kaikki on sujunut toistaiseksi ongelmitta.

Liukuvasti, kuin unessa.

Lysähdän matkalaukkuni kanssa nukkuvan miehen viereen Hanedan lentokentällä ja katselen ympärilleni. Huolimatta yli kymmenen tunnin lennon aiheuttamasta väsymyksestä ja närästyksestä sisälläni kuplii seikkailunhalu. Olen kolmekymmentävuotias ja ensimmäistä kertaa maassa, jonka kulttuuri on leimannut koko lapsuuttani.

Hylkään ajatuksen lentokenttäbussista tai mistään matkaani helpottavista kalliista palveluista ja kävelen rullaportaat alas juna-liikenteeseen.

Kun juna nousee tunnelista ylös maan pinnalle, näen ensimmäistä kertaa japanilaisten kylien ja kaupunkien profiilit. Harmaanuskeiden asuntojen sivuja koristavat iloiset mainoskyltit. On keväistä, vaikka sataa.

Äänet ja vieraiden kielten merkit luovat omanlaisensa arkkitehtuurin. Latinalaiset aakkoset näyttävät monimutkaisen kirjasinvirran keskellä kaikkein barbaarimaisimmilta. Luen asemien nimiä ja kuuntelen varoitusmelodioita.

ŌEDO LINE FOR ROPPONGI / TOCHŌ-MAE välkkyy tunnelissa, olen helpottunut tutuista aakkosista.

Ensimmäinen vaihto uuteen junaan sujuu helposti. Aseman vartijan univormu on rypyty.

Akabanebashin asema, Azabu-Jūbanin asema, Roppongin asema...

Minkälaista elämää näiden pysäkkien liepeillä vietetään, ajattelen, kun nojailen hajamielisenä takkiini, jonka olen taitellut matkalaukkuni vetokahvan päälle.

Teen aloittelijan virheen ja nousen junasta Tokion vilkkaimmalla ja suurimmalla asemalla. Matkalaukkuni horjuu liukupor-
taissa vaarallisesti. Kun selviydyn ulosmenotasanteelle, olen hiestä märkä ja yhtä opetusta rikkaampi.

Kuljen ruuhkaisella kadulla kohti hiljaisempia kortteleita. Asfaltti on pehmeää eikä kopise väsyneiden jalkojeni alla. Hajaäänet mykistyvät. Kauppojen ovet soivat kirkkaina.

Karttasovellus ilmoittaa minun olevan oikeassa paikassa. Mitätömän oloisella kadulla on yksi ainoa asuntoon vievä ovi, päättelen sen olevan minun. Tuuli riepottelee vastapäisen kaupan markiiseja. Ilmaa halkovat sinne tänne kiinnitetyt sähkölangat.

Soitan seinästä sähköjohtojen varassa sojottavaa ovikelloa.

Huomaan taas hengittäväni, kun kuulen lähestyviä askelia. Minut ottaa vastaan talon omistaja Aki Hiraoka, jonka tikkiliivissä on Marimekon unikoilta näyttäviä kukkia. Kumarran hänelle ja nostan nelipyöräisen matkalaukkuni eteisportaikkoon. Lennon jälkeen olo on kuivunut ja kuumeinen. Hätäisesti silitetty valkoinen kauluspaita on hikilaikuilla. Seuraan rouvaa hämääjän käyttävään, riisun kuraiset kenkäni ja vaihdan jalkaani muhkeat vaahtomuoviset sisätossut.

Aki Hiraokan majatalo ei ole mikä tahansa yösijaa tarjoava hostelli. Se on japanilaisille seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille tarkoitettu turvasatama, joka, harvinaista kyllä, on ottanut minut hoiviinsa. Pandemia on jättänyt monet majoitusalan yritykset Tokiossa liemeen, siksi tällaisetkin paikat varmaan ottavat ulkomalaisia.

Ajattelen, että tulin apuun heti kun voin. Olen pannut rahaa sivuun ajokouluohjaajan ja kirjailijan työstäni – jälkimmäisestä ei ole kertynyt mainittavia tuloja – kaiken, minkä pystyin. Nyt kannan mukanani lompakkoa, jonka täytin lentokentällä niin isolla setelitukolla, että se ratkesi. Jätin lentokentän roskakoriin kaikki tilaa vievät käyntikorttini, puoliksi leimatut kirjakauppa- ja kahvilakortit, kaksi ikivanhaa passikuvaa, tatuointiliikkeen pääkallokortin ja kasan kulumistaan nahistuneita muistoja. Rahat kuuluvat nyt majapaikan omistajalle, ja maksan ensimmäisen osuuden vaivalloisessa hiljaisuudessa.

Majatalon toisessa päässä sijaitsee vuorokauden ympäri auki oleva kahvila, joka on kuitenkin saapuessani pimeänä. Näen olohuoneesta kahvilaan, majatalo on sekoitus julkista ja yksityistä. Kahvilan näyteikkunassa on huomaamaton sateenkaarilippu, sisustus on koruton. Kadulla näkyy jo hyörinää. Liikkeiden ovien ja ikkunoiden edessä seisoo valkoisia ja mustia polkupyöriä, joiden metallikoreista pilkistää hampaanvalkoisia kypäriä.

Rouva Hiraoka kehottaa minua seuraamaan syvemmälle asuntoon yhdellä kädenliikkeellä ja laskee kahvilan oviaukon eteen verhon. Saavumme olohuoneeseen, jonka ikkunat on peitetty verhoilla. Huoneen täyttävät lähes kokonaan kaksi upottavaa ruskeaa nahkasohvaa. Seinät on paneloitu tummalla puulla. Putkitelevisio vieressä seisoo ihminen ylösalaisin.

Emäntä avaa huoneeni oven ja tilaan tulvahtaa valoa. Minun huoneeni on keskellä kaikkea, ja minua värisyttää sen julkisuus, olisin toivonut kulmahuonetta. Vasemmalla puolella sijaitsevat toinen vuokrattava huone sekä keittiö, ja oikealla puolella on huone, jonka sivuun vedettävä ovi on jäänyt raolleen.

Huoneeni on pieni ja tatameilla päällystetty. Seiniin on kiinnitetty vaaleat kaapit, joista pilkistää varatäkki. Rullaan matkalaukuni suoraan sisään ja vaistoan vieraan ihmisen selkäni takana, luultavasti sen, joka seisoo käsillään. Seuraavaksi talon emäntä esittelee minulle keittiön, riisikeittimen ja teppannun ja ohjaa minut sitten rohkean punaiseksi maalattuun kylpyhuoneeseen. Hän näyttää minulle pesuaineet, joista en jälkikäteen tunnista yhtäkään, ja joudun nuuhkimaan niitä, etten pesisi huuhteluaineella hiuksiani. Tila muistuttaa mummoni vanhaa kellarisaunaa, jonka kivinen kynnyks on aikojen saatossa ylittämisestä kulunut. Pesutilassa lojuu sankoja ylösalaisin ja letkusta tulee vettä. Räpytän silmiäni hämärässä.

Palaamme olohuoneeseen. Ihminen, jonka t-paita on humah-
tanut hänen kasvoillensa, laskeutuu toisen jalkansa varassa alas ja suoristaa itsensä hieman horjhdellen.

”Oi”, hän sanoo lyhyesti, ”terve vaan”, kasvot tulipunaisina ja mustat hiukset sekaisin. Sitten hän pyyhkäisee otsansa hien kynnär-
varteensa ja katsoo minuun.

”Nimeni on Juri, ja asun viereisessä huoneessa”, hän sanoo ja osoittaa ovea, joka on auki.

”Huomenta”, osaan vastata hänelle, ohayō. ”Kauri desu”, sanon. Minä olen Kauri.

Ruumiini alkaa yhtäkkiä painaa kuin hiekkasäkki ja tunnen oloni kiusaantuneeksi siinä sateen hämärtämässä asunnossa. Kerron rouva Hiraokalle meneväni nukkumaan jetlagia pois ja kumarran syvään, kuten mestari on opettanut.

Huoneessa riisun pitkän kosteudesta painavan päällystakkini. Istun matolle ja revin märät sukat jalasta. Tunnustelen tatami-pintaa varpaitteni alla. Mikään materiaali ei tunnu samalta kuin tatami. Se antaa hieman periksi, vaikka onkin jämääkkää. Tuntuu kuin tatamin sisään olisi pakotettu kerros hyytelöä.

Ainoa ikkunani on himmennetty karpäpaperilta näyttävällä tarralla. Ikkuna antaa isolle kadulle, josta pääsee sisään kahvilaan. Tokion liikenteen äänet kiertävät ikkunani tiivisteet ja tervehtivät minua keskellä huonetta. Kuulen skoottereiden käynnistymisen ja sähköautojen vaimean kaasutuksen sekä itsekseni keskustelevat liikennevalot. Kumarran lattiaan. Painan otsani sitä vasten.

TUON POSTIMYYNTIMIEKKANI KARATESALILLE. Olen neljätoista ja sitonut hiukseni tiukalle poninhännälle.

Miekka on tummaa puuta, lyhyt, kaareva ja tarkoitettu harjoitteluun. Nostan sen korkealle pääni päälle. Mestari lopettaa kävelynsä ja jää tarkkailemaan minua. Kaareva puukatana otsani yllä on kuin ikkuna toiseen maailmaan. Nostan heikomman käteni eteeni ja vien miekan ylös oikealle, sitten otan siitä kaksin käsin kiinni.

Silmät auki. Katse aina eteen, mestari sanoo.

Olemme harjoitelleet sitä. Hän on läpsinyt minua kasvoille karaten pallomaiset harjoitushanskat kädessä, kunnes olen kyynelitten läpi pystynyt pitämään silmäni auki, se vaati monta viikkoa ja monta kirvelevää tuntia.

Tuijotan katana kädessä eteeni. Olen pukeutunut surupukuun ja polvistunut joelle peseytykseni. Sellaisella hetkellä koen vakoilijan läsnäolon loukkaavaksi. Se on loukkaus keisaria kohtaan, ja koko keisarillista perhettä. Hovi on lähettänyt prinssi Motoyasulle keltaisia krysanteemeja hovissa tapahtuneen kuoleman vuoksi; nyt on kaikkein sopimattominta hyökätä, mutta kuulen heinänkorsien heilunnan ja hyönteisten laulun yli, että olen joutunut väijytyksen kohteeksi.

Katson eteeni kimmeltävälle joelle, jonka yllä loistavat tähdet ja kuu. Vihollinen ryhmittyy oikealle, ja se ryhmittyy vasemmalle luumupuiden varjoon. Istun maahan miekkani kanssa voimattomana. Kimono laskostuu ylleni ja paljastaa vain käteni. Sormeni puristuvat miekan kahvan ympärille.

Juoksuaskelia kuivassa heinikossa. Ponnahdan ylös. Heilautan miekkaani ja huudan. Ensimmäinen vihollinen kaatuu taaksepäin

pidellen lyhyen miekkansa rauskunnahalla päällystettyä kahvaa. Ravistan katanan kärjestä mielikuvituksellisen veren.

Mestari nyökkää ja tulee minun luokseni. Ensimmäinen harjoitus on päättynyt, ja meidän on nyt mietiskeltävä sitä.

Kun ymmärtää kuoleman, ymmärtää elämän, hän sanoo. Wadō-ryū-karate sopii kaltaisillesi pitkäraajaisille tytöille, hän sanoo vielä.

Olen niin kevyt, että pääsen luiskahtamaan otteista, mieluiten perääntymään aina kun mahdollista. Se on kaikista karaten tyyli-suunnista nopein, mestari huomauttaa.

Hän tulee eteeni ja kääntää käteni niin äärimmäiseen asentoon, että kaadun kyljelleni. Säilä putoaa, ja mestari potkaisee sen loittomalle.

Humpuukia, hän sanoo. Veitsitekniikat ovat varkaille, hän tuhahtaa. Koskaan ei oikea karateka kulje miekka kädessä kaupungilla, ei koskaan provosoidu, eikä hyökkää. Ainoastaan väistää. Ottaa jalat alleen ja juoksee karkuun, hän jyrähtää, ja katson häntä hätäntyneenä.

Tämä on tapahtunut muutaman kerran jo, ajattelen, mutta uskon sen kuuluvan opetukseen. Ensin mestari opettaa yhtä ja sitten toista, ja hän selvästi nauttii, kun saa minut luottamaan itseensä täydellisesti. Kai minä ansaitsen tämän, ajattelen, mestarin oppeihin sisältyy aina oivallus, ja painan pääni tatamiin kumartaakseni hänelle syvään ja pyytääkseni anteeksi typeryyttäni. Päätän olla tästä lähtien aina varuillani, ajatella niin kuin japanilainen ja niin kuin suomalainen, ensimmäinen kunnioittavasti ja jälkimmäinen epäillen ja vierastaen. Yhdistän nämä puolet itsessäni kuin halkaitun kookospähkinän, ja minusta tulee täydellinen soturi.

Mestarini ei ole japanilainen. Hän on suomalainen keski-ikäinen mies, hitsari, joka mustan vyön saatuaan matkusti ensimmäisen kerran Okinawalle.

Hän kertoo vihanneensa paikallista ruokaa. Aamiaista, joka oli aina riisiä, jonka päälle kumotaan merilevää ja kananmuna. Eikä koskaan kahvia! Hän kertoo, että Japanissa kahvikuppi maksaa kuusi euroa. Hän sanoo, että Okinawalla naiset nuolevat varpaita, ja otan varovaisen askelen taaksepäin. En aina tiedä, mitä mestarini tarkoittaa. Hänen kertomuksissaan Tokio on kallis ja eteläinen Japani pienempine saarineen vaikuttaa jotenkin vaaralliselta. Hän saa Japanin tuntumaan paikalta, jossa matti tai maija meikäläinen ei pärjää ja joka kääntää arvokkaan lajin hartaalle ja nöyrälle opiskelijalle selkensä. Kotelomainen karatepuku tuntuu painavalta. Mestari on sen Japanin lumoissa, jonka hän saa muovailtua mukaisekseen, minä ajattelen.

HIKINEN LAKANA ON TAKERTUNUT niskaani ja takapuoleeni.

Huoneessa on viileää ja vetoisaa, mutta painavien takkien ja sähköpeiton alla olen kuin uuniin hautumaan jätetty paisti. Hiraokan kahvilan äänet vuotavat paperinohuitten seinien läpi, avaan liukuoven olohuoneeseen niin hiljaa kuin osaan. Pieni hämähäkki juoksee jalkojeni edestä kuin sen henki riippuisi minun armostani.

Päätän käydä kylvyssä. Emäntäni ilmestyy tyhjästä luokseni. Hän tunkee seuraani, kun menen kylpyhuoneeseen pyyhe sylissäni, ja katsoo, kun alan täyttää lattiasta kasvavaa ammetta.

Kutsun häntä mielessäni hänen etunimellään Aki ja liitän nimeen kohteliaan jälkiliitteen san, vaikka kaikista kohteliainta olisi puhutella häntä vain sukunimellä, mutta jotenkin se ei sovi suuhuni. Tiedän, että japaniksi vain läheisiä ihmisiä puhutellaan etunimellä ja usein chan-liitteellä, kun taas san-liite on etäisempi ja kunnioittavampi. Toisaalta rouvan etunimi Aki tarkoittaa syk-syä, ja se on minusta niin kaunis, että päätän pitäytyä Aki-sanissa, kunhan en sano sitä hänelle ääneen.

Hänen nimestään huolimatta on kevättalvi. Kiotossa ja pohjoisessa sataa säätietojen mukaan pakkaslunta.

Näytän kysyvästi peukkua, kun amme alkaa täytyä höyryävällä vedellä.

”Is okay, Musutonen-san”, hän vastaa.

Aki Hiraoka halusi ennen tuloani tietää sekä ammattini että koulutukseni. Hyvä sentään ettei kuukausitulojani. Pyörittelin hetken mielessäni ajo-ohjaajan ammattiani ja vähäisiä kirjallisia saavutuksiani, kunnes päätin, että nyt ei kannata olla vaatimaton ja

herättää epäluottamusta, vaan olla sensei itsekin, sensee, opettaja ja kirjailija Kauri Maarit Mustonen.

Nimet, jotka sain isältäni ja äidiltäni, ja työt, jotka keksin itse riittävän monta vuotta ympäriinsä pyöriskelyäni.

Amme täytyy huolestuttavan paljon kemikaaleilta tuoksuvalla vedellä. Järkeilen, että kylpyveteni tuoksu johtuu siitä, että siinä on edellisen käyttäjän pesuaineen jäämiä. Karistaakseni epäluuloni hörppään kämmenelläni vettä ammeesta.

Unohdan, että Aki-san on vielä selkäni takana. Utelias pieni emäntäni poistuu teostani huvittuneena, ja laskeudun ammeeseen, jossa saan istua polvet rintaa vasten koukistettuina. Kurotan avatakseni pikkuikkunaa. Aurinko paistaa. On loistava, raikas sää.

Emäntäni odottaa minua, kun palaan kylpemisestä rentoutuneena. Häkeltyneenä kiittelen häntä ja kumarran, ja hän katsoo lattialle muodostuvaa vesinoroa paheksuen ja viittoo minua kuivattelemaan itseni kokonaan kylpyhuoneessa. Hän hakee kahvion puolelta mopin ja alkaa heiluttaa sitä. Pakenen huoneeseeni, jonka liukuovi ei mene kunnolla kiinni, ja seuraan emännän touthotusta häpeissäni sieltä. Hän näyttää tyytyväiseltä vasta, kun lattia on kokonaan kuiva, ja palaa sitten nauhverhojen läpi hiljaiseen kahvilaansa.

Huomaan kyynelten nousevan silmiini kaikesta uudesta ja käsittämättömästä. Yritän sulkea oveani, mutta se on juuttunut kiskoihinsa, ja nöyrryn riisumaan itseni alastomaksi näkösuojatomassa tilassa. Vajoan tatamille ja makaan siinä, kunnes minun on noustava mennäkseni takaisin vessaan, jossa luuttu nököttää käskävän näköisenä pönttöä vasten. Ehkä yksi vessanpöntön painikkeista kutsuu rouva Syksyn paikalle kuivaamaan pyllyni?

HERÄÄN PAINAJAISEEN, jossa mies istuu keskellä huonetta hirttosilmukka kaulassaan. Nousen patjalta kiihtyneenä ja repäisen nati-sevan oven auki olohuoneeseen, jossa ei ole muuta kuin sohvut, televisio ja ikkunalle pingotettu pitsiverho.

Vilkaisen taakseni, missä unen miehen henki istuu vielä tyytyväisenä kuin Buddha. Kuka hän on?

Kello on viisi aamuyöllä. Suomessa vain harvat ovat tähän aikaan hereillä, mutta täällä kuulee jo häärinnän ääniä. Näen vastakkaisen kerrostalon ikkunassa valot.

Kuulen kolistelua naapurihuoneesta ja pakenen keittiöön tekemään mitä tahansa, jotta vain saan yön rihmastot karkotettua mielestäni.

Hän näkee kuitenkin lävitseni.

”Bad sleep?” Juri kysyy, ja vastaan unenpöpperöisen vuolaasti ja sekavasti.

”Minäkin näin painajaisia”, hän sanoo mutkattomasti ja istuu eteeni.

”Heräsitkö sinäkin niiden takia näin varhain?” kysyn kohteliaasti, ja niin alkaa ensimmäinen varsinainen keskustelumme.

Hän pudistaa päätään.

”Herään aina tähän aikaan. Hei. Olen tosi pahoillani tuosta unestasi”, hän vastaa luontevalla englannilla, jossa on mielestäni aavistus amerikkalaista korostusta.

”Se johtuu tästä talosta”, hän jatkaa yllättäen ja värisee. ”Täällä on aivan varmasti kummituksia”, hän sanoo ja hymyilee niin, että peittää kädellä suunsa. ”Yüre!”

”Ai jaa”, vastaan, ”onko tässä talossa sinun mielestäsi jotakin outoa?”